

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СОНЯШНИКА В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

**ПОДЛЕСНА А.О., МАГІСТРАНТ*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Питання щодо виробництва, переробки та реалізації олійних культур, зокрема соняшнику, є предметом наукових пошуків значного кола вчених. Вагомий внесок у розв'язання питання та дослідження тенденцій розвитку зробили відомі вчені: В.Г. Андрійчук [1], О.В. Бронін [2], Голуб Г.А. [3], Г.П. Жаркова [4], С.П. Кучеренко [5], І.А. Мінаков [6], С.А. Серєда [7], В.М. Сікченко [8], А.В. Фаїзов [9]. У даних дослідженнях розглядаються основні аспекти як сучасного стану та перспектив розвитку ринку соняшнику, так і олійної галузі в цілому. Особлива увага звертається на дослідження економічної ефективності виробництва соняшника, а також на стан та актуальні проблеми виробництва олійних культур.

Але незважаючи на велику кількість досліджень, питання удосконалення виробництва соняшнику вимагають подальшого дослідження з огляду на постійно змінні умови господарювання та намагання досягнення державою першості у світовому виробництві насіння соняшнику і соняшникової олії.

Україна займає одне з провідних місць (третє, поступаючись Аргентині і Росії) серед соняшникосіючих держав, виробляючи щорічно близько 10% насіння соняшнику у світі. Порівняно з іншими країнами-виробниками наша держава має унікальні природно-кліматичні умови для вирощування різних видів олійних культур, проте основною продукцією сировинної бази підприємств олієжирового комплексу залишається соняшник, а в секторі промислового виробництва рослинних олій на соняшникову припадає 97%. Нині соняшник – друга за популярністю культура після пшениці. Його вирощують більше 40% сільськогосподарських підприємств всіх форм власності, на які припадає до 80% всього валового збору. Господарства населення забезпечують виробництво цієї культури на рівні 20%. Сільськогосподарські підприємства і, особливо, господарства населення, за період новітньої історії України значно розширили посіви соняшнику [2].

---

* Науковий керівник – Колтаченко Н.М., ст. викладач

Основними перспективами удосконалення виробництва соняшнику в сучасних умовах, що забезпечать збільшення обсягів виробництва продукції і зменшення витрат на її одиницю, передбачають комплекс таких заходів, як поліпшення якості насіння, ефективне використання виробничих ресурсів, розширення посівів високоврожайних сортів, впровадження комплексної механізації, застосування прогресивних форм організації і оплати праці з урахуванням кінцевого результату, раціональне розміщення концентрації посівів, розширення посівних площ [6].

Недоліком підвищеного попиту на дану продукцію є те, що останнім часом за умови розширення посівних площ соняшнику його урожайність різко зменшилась. Низький рівень урожайності зумовлений екстенсивним типом господарювання. Замість більш ефективного використання землі, збагачення її добривами, поліпшення агротехніки, господарства йдуть на дальше розширення площі посіву. Такий споживацький підхід не враховує негативних наслідків використання родючості ґрунту і надалі зумовлює зниження врожайності.

Для формування стабільно високих врожаїв необхідно повне забезпечення товаровиробників рослинницької продукції високоякісним насінням зареєстрованих і перспективних сортів і гібридів сільськогосподарських культур в обсягах, достатніх для проведення сортооновлення та сортозміни [7], формування Державного резервного насінневого фонду та створення виробниками насіння власних насінневих страхових і перехідних фондів [4]. Вимагається прискорення впровадження у виробництво сортів і гібридів нового покоління, адаптованих до агроекологічних умов вирощування з цінними господарськими властивостями. Використовувати на сівбу варто тільки те насіння, яке відповідає вимогам державного стандарту за сортовими та посівними показниками [8].

Кінцевим етапом вирощування соняшника є реалізація насіння культури та його переробки. На даному етапі визначається оцінка споживчої вартості продукту, формування економічного результату виробничого процесу. Для вигідної реалізації виробленої продукції потрібен всебічний аналіз цієї проблеми і застосування комплексу підходів до її вирішення. А саме:

– створити такі умови співробітництва сільськогосподарських товаровиробників та заготівельників (покупців), щоб ціна та обсяг реалізації продукції не залежали від останніх. Це відбувається тому, що

гостро постає проблема заборгованості за матеріальні ресурси, використані в процесі виробництва [3];

– вирішити проблему диспаритету (співвідношення) цін;

– прискорити процес формування інфраструктури ринків через створення і розширення маркетингової мережі збуту аграрної продукції від виробника до споживача [5];

– удосконалити механізм реалізації продукції за рахунок укладання довгострокових контрактів держави із сільськогосподарськими товаровиробниками;

Обрання найбільш вигідного каналу реалізації, дасть змогу збільшити прибуток за рахунок більшої ціни реалізації [1].

Висновки. Отже, очевидно, що одним із основних заходів удосконалення виробництва та реалізації соняшника є поліпшення використання землі на основі підвищення її родючості та створення таких умов співробітництва сільськогосподарських товаровиробників та заготівельників (покупців), щоб ціна та обсяг реалізації продукції не залежали від останніх. Це завдання успішно вирішуються шляхом впровадження сільськогосподарських культур за технологією програмованих урожаїв з використанням досягнень науки, передової практики і забезпеченням високої якості праці [9]. Необхідно впроваджувати раціональне використання трудових ресурсів і зростання продуктивності праці на основі застосування прогресивних форм її організації та відповідних методів матеріального і морального заохочення працівників у досягненні високих кінцевих результатів.

Література.

1. Андрійчук В.Г. Підвищення ефективності агропромислового виробництва: [Навчальний посібник] / В.Г. Андрійчук, Н.В. Вихор. – К.: «Урожай», 2010. – 232 с.

2. Бронін О.В. Економічна ефективність виробництва насіння соняшнику в умовах становлення ринкової економіки України: [навчальний посібник] / О.В. Бронін. – Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2010. – 100 с.

3. Голуб Г.А. Економічна ефективність виробництва олії в сільськогосподарських підприємствах / Г.А. Голуб, С.В. Лук'янець // Економіка АПК. – 2012.– № 4. – С. 14-18.

4. Жаркова Г.П. Характеристика сортів та гібридів олійних, технічних та інших культур / Г.П. Жаркова // Пропозиція. – 2012. – № 11. – С. 40-42.

5. Кучеренко С.П. Стан олійножирового виробництва в Україні в сучасних умовах [Електронний ресурс] / С.О. Кучеренко. – Режим доступу: www.nbuw.gov.ua

6. Мінаков І.А. Ефективність виробництва і переробки соняшника / І.А. Мінаков // Досягнення науки та техніки АПК. – 2010. – № 4. – С. 35-38.

7. Серета С.А. Актуальні проблеми насінництва соняшнику / С.А. Серета // Економіка АПК. – 2011. – № 8. – С. 78.

8. Сікченко В.М. Проблеми підвищення економічної ефективності виробництва соняшника: [навчальний посібник] / В.М. Сікченко. – 2013. – 300 с.

9. Фаїзов А.В. Олієжировий комплекс: проблеми і фактори розвитку [Електронний ресурс] / А.В. Фаїзов. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ОРГАНІЗАЦІЙНУ СТРУКТУРУ ПІДПРИЄМСТВА

ПОЛІШКО Г., СТУДЕНТКА,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА*

Сьогодні на підприємствах України склалася негативна ситуація, яка свідчить про нездатність керівників правильно запроектувати структуру управління.

Ця проблема зумовлена рядом причин:

- ріст значущості управлінського фактору в підвищенні ефективності виробництва;
- необхідність інтенсифікації управлінської діяльності на базі росту ефективності управлінської праці;
- підвищення вимог до якості управління;
- підвищення складності самого процесу управління.

Головною задачею управління є встановлення узгодженості дій окремих елементів керованої системи. Тому необхідність в управлінні виникає кожного разу, коли виникає неузгодження між елементами виробничої системи. Управління в такому випадку можна визначити як процес, який на основі отриманої інформації повинен забезпечити ліквідацію розбіжностей що виникли всередині об'єкта управління.[1].

Важливою проблемою організації управління є створення ефективної організаційної структури управління підприємства, так як вона є одним із основних факторів, що суттєво впливають на роботу всього підприємства.

При проектуванні організаційної структури управління керівник повинен пам'ятати що ефективна організаційна структура управління

---

* Науковий керівник – Краля В.Г., ст. викладач